

Výstavba řečnického projevu

I. Začátek

1. **Oslovení** – nejdříve důležité osoby, potom dámy a pánové (při veřejných projevech oslovujeme obě pohlaví, nevolíme generické maskulinum, ale oba rody – *Vážené vojačky a vážení vojáci; Vážené studentky a studenti*; oslovujeme 5. p. (*Pane Bendo, ne pane Benda*);

2. **„vlichocení se publiku“** – je to fakultativní prvek (nezávazný, záleží na situaci) – *Jsem rád/a, že právě vám/na tomto místě mohu představit náš projekt* (atd.);

zdvořilostní fráze – *Dovolte mi představit vám náš projekt; S potěšením vám představuji náš nový projekt* atd.;

neutrální informace o tématu – *Chtěl bych vám představit náš projekt; Pro dnešní vystoupení/prezentaci jsem si vybrala téma (...), V dnešní prezentaci bych vám chtěl/a představit/předložit téma/projekt/ moje zkušenosti/ příběh* atd. (...);

3. **osnova/vymezení kompozičních složek** – *S naším projektem bych vás chtěl/a seznámit ve třech krocích; Nejdříve budu mluvit o vzniku projektu, potom bych vás chtěl/a seznámit s činností organizace, která tento projekt zajišťuje, a naposledy o výsledcích této činnosti*;

4. **brevitas** = závazek/slib stručnosti – *Nechci vás zatěžovat množstvím informací, ale je nutné zmínit se o třech důležitých okolnostech, které projektu předcházejí* (...); *Dovolte mi několik slov o* (...).

II. Středová část

Nejlépe 3 rámce, ale jinak podle potřeby; postup - gradace, klimax (vzestupné odvíjení tématu), antiklimax (sestupné odvíjení tématu, podle důležitosti), časová posloupnost, logická posloupnost; rámce /jednotlivé úseky je dobré začínat opakováním/opakovacími figurami (např. epanafora), syntaktickými paralelami, ale není to nutné. Je možné použít makrokompoziční konektory (na začátku, na závěr) a textové orientátory (ted' bych se rá/a zmínil/a o; na tomto místě bych rád/a připomněla, že):

Kompoziční (makrokompoziční) konektory

- v úvodu je nutné říci, závěrem dodejme; jednak – jednak, zaprvé – zadruhé; jedním slovem, stručně řečeno

Textové orientátory

– musíme zvážít, pokusme se postihnout, podívejme se znovu, musíme podtrhnout, chceme zdůraznit; Co tedy můžeme říct k...?

– jejich temperament (*zůstaneme-li pouze z něj*) je nutné obdivovat...; *Vraťme se však k času. Podle některých vědců neexistuje jeden směr času; je jich několik. Nejde nám o to posoudit oprávněnost těchto kritik (z našeho pohledu je zřejmé, že se s nimi neztotožňujeme).*

III. Závěr: nekončíme frázemi typu „*Tak to je asi všechno*“; „*Nevím, co bych vám už k tomu řekla*“, ale shrnutí, pointa – může být zakončen citátem, bonmotem, „závěrečnou“ větou tématu, klesneme hlasem (*Protože věřím, že toto je cesta ke štěstí*); výzvou: *Byl/a bych ráda, kdyby i vás toto téma zaujalo; Ať se vám daří!*

